

ОГЛАСИТЕЛЬНОЕ СЛОВО
Перед Початком Святого і Великого Посту

+ ВАРФОЛОМІЙ

Милістю Божою

Архиєпископ Константинопольський — Нового Риму

і Вселенський Патріарх

Усій Повноті Церкви,

Нехай благодать і мир

Від Господа і Спаса нашого Ісуса Христа,

Разом з нашою молитвою, благословінням і прощенням

Буде з усіма Вами.

Всечесні браття Ієрархи та благословенні чада у Господі,

З волі і благодаті Всемиловитого і Всеблагого Бога, живучи вже в благословенному і благоговійному часі Тріоді, завтра ми вступаємо в Святий і Великий піст, арену посту і «чесної стриманості», що усувають пристрасті, під час якого розкривається глибина і багатство нашої Православної Традиції та пильна турбота Церкви про духовний розвиток своїх дітей. Як нагадує Святий і Великий Собор на Криті (червень 2016 р.), «Православна Церква, неухильно дотримуючись приписами святих Апостолів, правилам Соборів і святоотцівським переказам в цілому, завжди вказувала на високе значення посту для духовного життя людини і її спасіння» (*Важливість посту та його дотримання сьогодні*, параграф 1).

У житті Церкви всі справи мають міцну богословську основу та сотеріологічну характеристику. Православні християни поділяють «спільну боротьбу» аскези та посту, «дякуючи за все» (Сол. 5,18). Церква запрошує своїх дітей пробігти до аскетичної вправи як подорож до Святої Пасхи. Центральним досвідом життя у Христі є те, що справжній аскетизм ніколи не зневіряється, оскільки він

пройнятий очікуванням воскресної насолоди. Наша гимнографія говорить про «весну посту».

У цьому сенсі, далекий від атрибутів неоплатонічного дуалізму та відчужених зусиль «умертвити тіло», справжній аскетизм не може бути спрямований на викорінення «злого тіла» заради духу чи звільнення душі від муки своїх кайданів. Як наголошується, «у своєму автентичному вираженні аскеза спрямована не проти тіла, а проти пристрастей, коріння яких є духовним, тому що інтелект першим піддається пристрастям. Отже, тіло навряд чи є великим противником аскета».

Аскетичний подвиг має на меті подолання егоцентризму заради любові, яка «не шукає свого» і без якої ми залишаємося поневоленими в собі, у «ненаситному его» та його невгамовних бажаннях. Будучи егоцентричними, ми зменшуємось і втрачаємо свою творчість, як було сказано: «Все, що ми віддаємо, примножується; і все, що ми зберігаємо для себе, втрачається». Тому мудрість Отців і досвід Церкви пов'язують період посту з «злиттям милосердя», з добрими ділами та людинолюбством, які є свідченням перевищення самолюбства та набуття екзистенційної повноти.

Така цілісність завжди є характерною рисою життя в Церкві. Літургійне життя, аскеза та духовність, душпастирство та добре свідчення у світі є вираженням істини нашої віри, взаємопов'язаними та взаємодоповнюючими елементами нашої християнської ідентичності, які поділяють есхатологічне Царство як точку відліку та орієнтиру, як а також повнота і виконання Божественної Ікономії. У той час як церковне життя в усіх своїх проявах відображає і зображує прийдешнє Царство Отця, Сина і Святого Духа, таємниця Божественної Євхаристії є перш за все, як підкреслив нещодавно блаженної пам'яті покійний митрополит Пергамський Йоан, «виражає Церкву в її повноті» (*Віддзеркалення Царства Божого*, Мегара, 2013, с. 59, грецькою мовою). «Чисте причастя», воцерковлення нашого існування, як участь у Божественній Євхаристії, є «кінцем» посту, «вінцем» і «нагородою» аскетичних змагань (див. Йоан Золотоустий, *Проповіді на Ісаю VI, Про серафимів*, PG 56, 139).

Сьогодні, в епоху десакралізації життя, коли людство «надає великого значення зовсім незначним речам», наша християнська місія полягає в практичному піднесенні екзистенціальної глибини нашого православного «триптиху духовності», як нерозривної єдності літургійного життя, аскетичного етосу і солідарності, сутність революції цінностей у сфері етосу та цивілізації, сформованих вірою в Христа та божественно дарованою свободою дітей Божих. Вважаємо надзвичайно важливим, щоб ми пережили Святий і Великий Піст як одкровення і досвід справжнього значення свободи, «для якої Христос нас визволив» (Гал. 5,1).

З цими думками та почуттями любові та шани ми бажаємо вам, нашим найчеснішим братам у Христі та духовним чадам нашої Матері-Церкви в усьому світі, легкого ходу на арені посту, благаючи на всіх вас благодать і милосердя Христа Бога нашого, що завжди тішиться подвигами Свого народу, і якого держава Царства нехай буде благословенна і прославлена, нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

Святий і Великий Піст 2023 р.
+ ВАРФОЛОМІЙ Константинопольський,
Палкий молитвенник перед Богом за всіх вас.